

Atataria
Akmenys.
Atšviečia
Akmenskaldžiai
Akmenės atole
Akmenų panteonas –
ARBA
Apanteonas.
Akmeninis,
Atsiliepiantis.
Akmenės centro
Aikštėje
AKMUO KOKS!
Akteliu.
Ach:
Akmenis
Akmenės
Antanas
Atitempia
Atrenka
Aukojimui.
Ačiū.
Antanui.
Akmenė –
Atono¹
Achetatonas²

¹ Atonas – Saulės dievas, vienas dievas.

² Achetatonas – Saulės dievo įkurtoji sostinė.

Viršuje – dailininkas Antanas Adomaitis. Apačioje – parodos „Koronė“ dalyviai

Kad ir Kaune, bet vis dar Povilas Kuprys nuo Ventos

Ir vis dėlto, ne tik Povilas Kuprys... Čia šiek tiek sudėtingiau... Bet apie visa tai tegu kalba jis pats – rašytojas, prozininkas, aktyvus socialinių tinklų dalyvis.

***

Esu Povilas Venta Kuprys, tikras žemaitis palikęs Žemaitiją (Ventos miestelį) 1968 metais ir per Panevėžį, Vilnių, Naująją Akmenę, pasiekęs Kauną 1980 m., kur iki šiandien „kaunėju“, bet niekaip negaliu nutolti nuo prigimtinio žemaitiškumo.

Kai sulaukęs šešiasdešimt dviejų išleidau pirmąją poezijos knygą („Pirmasis saulės spindulys“, 2016 m.) pagalvojau, kad tai netyčiukė knyga. Joje norėjau padovanoti savo neišsakytus jausmus ir gyvenimo potyrius eilėmis brangiausioms pasaulyje moterims – dukraitei Elenai, dukrai Julijai, žmonai Rūtutei, mamai Birutei, močiutei Viktorijai. Bet atsitiko taip, kad dauguma šios pirmosios poezijos knygelės eilėraščių yra skirti meilei, įsimylėjimui. Ir ne vien žmonėms, bet ir gamtai, baltiškiems dievams, egzistencinei būčiai.

Antroji knyga „Medžiameldis“ išleista pačioje 2020 metų pradžioje. Tai jau kiek labiau koncentruota poezijos knyga, kaip manifestas, kad esu medžio ir gamtos, gamtos jėgų, gamtos grožio ir jos amžinumo garbintojas.

Man šventoji pirmiausia yra Ventos upė ir Ventos miestelis, kuriame augau iki 14 metų. Ir pavėniai, kur pirmą kartą savivokos pagalba išdygo senovės baltų tikėjimo prieš dešimtis kartų pasodinta sėkla, atsivėrė dygimui, augimui brandai, kai suvokiau, kad tikiu į Dievą ne per kuklius ir didingus šventyklų pastatus, ne per jose esančius sutanomis išpuošus žmones, bet tiesiog per gamtą, per bendravimą baltiškose šventvietėse po atviru dangumi.

Antrojoje poezijos knygelėje – nemažas pluoštas haiku. Tai yra mano kasdienio gyvenimo potyriai, paversti talpiaisiais trieiliais. Apie tokias formas sužinojau gal antrame kurse Vilniaus universitete ir tik po 30 ar 40 metų pabandžiau. Vienas labiau pavykęs mano haiku papuolė į haiku antologiją, kiti labiau žemiški į šią poezijos knygelę. Yra taip vadinamų tikslinių ar proginių eilėraščių, skirtų mamai, tėtei, žmonai, visiems trimis vaikaičiams, keli yra skirti Kauno miestui. Pastarieji mane labai nustebino: suvokiau, kad per keturiasdešimt metų įmanoma įsimylėti ne tik žmogų, bet ir miestą – žydintį alyvomis Kauną, Jiesios piliakalnį, Ažuolyną. Tokia sunkiai tramdoma meilė miestui virto eilėmis.

Pats save nustebinau užsidegimu slemo poezija ir jos rengi-

Povilas Venta Kuprys. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš P. V. Kuprio asmeninio archyvo

niais Kauno menininkų namuose. Buvau ten dažnas svečias ir polėkis buvo apdovanotas – bene du kartus tapau Kauno slemo nugalėtoju. Nustebino jaunimo reakcija į poeziją, ne į skaitantįjį, jo amžių, lytį ar kitas savybes, bet į laisvą laisvo žmogaus kūrybą. Suvokiau, kad sleme svarbu, kiek tu sugebi „sleminti“. Taip antroje knygelėje atsirado gal 8 sleminiai eilėraščiai. 2020 m. sausio 27 d. netikėtai tapau „Kauno slemas 2020“ nugalėtoju.

Tris metus kurtas eilėraštis (poema?) „Metaldaikčiai“ yra unikalus gal ir pasaulyje kūrinys. Į jį pateko visi Mendelejevo lentelėje esantys metalai... Tai eksperimentinis eilėraštis, kuriuo tyliai džiaugiuosi ir kurį tobulinau bene ilgiausiai iš visų išspausdintų knygelėje.

Kai paklausiau draugų ir pažįstamų, kas jiems yra mano poezija, gal tai panašu į liaudies menininko ar primityvaus, simplifikuoto meno poeziją (taip esu kelis kartus apie save pagalvojęs), gavau įvairius atsakymus: *tu esi momento, akimirkos poetas, nepasakyčiau tavo stiliaus; tavo poezija yra išskirtinių potyrių grandinė ar seka; tu esi baltiškų pradų skelbimo poetas ir nebijai visiems pasakyti, kad esi pagonis, nors tai ne visi priima; tu esi kitoks poetas; man regis, kad tu esi mylintis poetas*. Atsakymai, be abejo, paglostė. Pačių intymiausių ir labai giriančių necituosiu, kaip ir labiau peikiančių. Tokius vertinimus pasilieku ateičiai, naujų, tobulėsių poetinių gilumų paieškoms. Juos sukoncentravęs ir redagavęs išleidau pirmąją prozos kūrinį „Potyriai trys“, t. 1 (2021 m.). Tai kūrybinės prozos minimozaika, mini miniatūros, išnešiotos, patirtos 2017–2018 m., ir paleistos gyventi į laisvę.

Prieš keletą metų tapau Akmenės rajono savivaldybės Stasės Niūniavaitės literatūrinės premijos laureatu už indėlį dalyvaujant rajono renginiuose, gal ir už savo kūrybą, o gal ir už keliolika ar keliasdešimt eilių, skirtų šiam kraštui ir krašto žmonėms.

2023 m. išleidau eilėraščių rinkinį „Santūrumo upė“, kuris turbūt skirtas Ventai ir upėms bei žmonėms, gyvenantiems, kvėpuojantiems ir jaučiantiems upes. Prisirinko eilėraščių ir kitai knygelei. Juos brandinu, gludinu, pildau. Kuriu ciklą, skirtą Akmenei ir šio krašto žmonėms bei vietovėms. 2023 m. sudalyvavau Plungės bibliotekos organizuotame konkurse, skirtame Simonui Daukantui. Laimėjau antrąją vietą, bet džiaugiuosi ne tiek vieta, kiek buvusia galimybe Plungėje susitikti šimtus daukantiečių ir pamatysi Plungės miesto stebuklus, apie kuriuos dalinuosiu savo paskyroje Facebook portale (adresas: <https://byt.lt/hwJrz>).

Septinti metai beveik kasdien rašau „Potyriai trys“ skiltį jau minėtoje Facebook paskyroje, kurioje persipina ne tik literatūra, bet ir socialinė etika, sveikatingumo, edukologinės, moralės ir religijos temos.

Jei kas paklaustų, koks tavo šių dienų moto, pasakyčiau: „Kol gyvas, turėk idėjų ir domėkis viskuo“.

Ciklas Akmenei

AKMENUPIS

Akmenupis –

Akmentikių upė.

Akmenys tyli.

Paukščiai po nakties tupi.

Akmengraužys ANTANAS

Akmenę be išlygų myli.

Akmenvilties prisipildęs

Akmenžodžiauja:

„Akmenė mano valstybė,

Akmenė mano pasaulis

Akmenė mano teisybė“.

Visuomis – Kasakavičius – Jakavičius –

Kokia melodija, koks trižodis,

Kaip smuiko ilgasis smičius.

Visuomis – Kasakavičius – Jakavičius –

Groja – trijų išminčių esybė.

(Nukelta į 8 p.)

Susės jie kada prie išminčių stalo
Akmenėje ir pareikalaus:
Teisybės, teisybės, teisybės...
PASAKA AKMENĖS BE GALO –
Prie pailginto akmeninio stalo.
Kas bus kitas, kas prisės ir pasakys
Brolau, alaus ir akmeninio žmogaus.
Ir akmenys Akmenės su Akmenės žmonėmis
užkauks.
Kaip geležinis vilkas Gedimino kalne. O Dangau.

Iš knygos „Santūrumo upė“

VAIKYSTĖS VIETOVARDŽIAI

Gal man pavyks išplėsti šiek tiek poezijos iš žemės –
Iškast iš savo sielos neramios?
Kiek dar žmonių Kaune nežino net Akmenės
Ir nei gražiausios upės Žemaitijoje – Ventos.
Bandau plaukte tarsi žuvis aukštyn prieš srovę
Patekti kiek aukščiau – į Užvenčio šventovę.
Kur karpiai augo – ten yra Karpėnai.
Kur upė šieną nunešė – Kuršėnai,
O kur papylė patekliui – Papilė.
Ten, kur žmonės dirba kairėmis – ten Kairiškliai,
Kur viena ranka – Vienrankiai.
Ten, kur gilios daubos – Daubiškiai.
Ten, kur senovės baltų alkai – Alkiškiai.
Kur Adomai gyveno – Adomiškės,
Kur čigonai – Cigoniškis,
Kur Skipariai – Skipariškė.
Rupkų gyventa Rupkiškėj,
Slabių sodyba – Slabiškėj.
Kur daug bajorų – ten Bajoriškės,
O kur daug grybų – Grybiškės.
Iš kur daugiausiai šliūbo imta – Šliūbiškiai.
„Paryžius“ – ten, kur Ringės karčema,
Kur blynus laižė – Laižuva,
Kur smuklių daug – Smuklynas.
Purviai – kur šlapios balos ir purvynas.
Kur senoliai plūgais arė, ten – Plougai.
Kur jaučiais tempė malkas – Jautmalkiai.
Kur kruopomis palijo – ten Kruopiai.
Kur bambalų pilni miškai – Bambalai.
Kur gyvena maži žmonės – ten Mažeikiai.
Ant Adomaičio akmens sulipdavo jo septyni vaikai.

Povilas Venta Kuprys. Fotografas nežinomas.
Nuotrauka iš P. V. Kuprio asmeninio archyvo

Kur akmenų daugiau nekaip žmonių – Akmenė,
Ten, kur smilčių kopos – ten Smiltynė –
Ta yr mano mamos gimtinė.
Kur Šiurkai gyveno – ten yra Šiurkynė,
Kur briedžiai ganės – ten Briedynė.
Arkliganyje – arkliai naktigonėj ganyta.
Vinavos kalva – tenai, kur vynas gerta.
Vokiečio kalne, sako, palaidotas vokietis.
Girnakulio akmuo – tai girnų kūlis (suprask,
akmuo),
Vieni sako – nuskendęs, kiti – kad vidur nakties
prapuolęs.
Kur eglių daug – Eglesių kaimas.
Kur augo ąžuolai – ten Anžolės.
Kur barsukai gyveno – Barsiukai.
Kur klykavo daug pempių – Klykoliai.
Kur šventos upės teka – Šventupiai.
Tikro medaus upė – tai Medausupis.
Kur alksniai prie upelio – Alksnupis.
Kur daug vėžlių – ten Avižlių upelis.
Kumelskindė – kur nuskendo kumelė.
Ten, kur dvaras degė – Deguliai.
Visos žemės už pelkių – Užpelkliai.
Kas yr ta Cigelė – nežino nė velniai.
Prigėrę vyrai pasakojo, kad buvo tokia plytinė.
Dar yra giria, kur jauni bučiavos – Bučgirė.
Yra ir kuršiams šventos Avino, Sadalų, Trei-
nauskinės,
Beržų ir Alksnių salos – Kamanų salų archipe-
lagas,

Jas užkeikęs vandenis – ar koks kitas kuršių magas.
Kamanų pelkėje pragarmėjo kamos...
Tai tiek tų mano vietovardžių – tarp tikrovės ir pramo.

AKMENEI

Akmenys – žemės ašaros –
Pamestos ir neatrastos.
Akmenys – žemės mintys –
Suprastos ir paslėptos.
Akmenys – žemės perlai –
Blizgantys ir spragčiojantys.
O, kiek širdies akmenų
Kasdieną, kasmet ridenu!
Akmenys, mano akmenys –
Didžiosios žemės paslaptys.
Kai nusileidžia rūkas
Ir pateka didelė saulė,
Akmenys virsta į debesis.
Vizualioji apgaulė.
NO MORE, NO MORE, NO MORE
No more, no more, no more –
vėl pareinu lėtai namo
į tuos gerus palaimintus metus,
kai gėrimas dar buvo pienas – ne alus –
no more, no more, no more – –
ir vėl esu suaugęs, ne piemu,
o sielos dvi – abi kartu delnuos
vėl tyliai pasislėpusios dainuos:
no more, no more, no more –
ir išdidžiai visiems kartos,
kad nesvarbu – ar vasara, ar jau ruduo,
ir nei paklydęs anei alkanas, ir anei plikas
prie kojų guli numestas vilčių dubuo,
kur stoviu tarsi paliktas ar pasiklydęs šuo,
kai sugrįžtu – sušalęs ir sulytas,
kaip upės pakrašty akmuo,
ant šono paguldytas –
o gal kaip srūvantis, tą akmenį
apglėbiantis Ventos vanduo – –
myliu tave manosios upės bangomis,
liečiu tave pakrantės vėjo mintimis –
no more, no more, no more – –
prabyla patekėjęs naktį virš tavęs mėnuo:
Venta yra svarbus žmogaus gyvenimo dėmuo –
tu – amžinasis

bėgančios, nestojančios Ventos
tekėjimo-tikėjimo akmuo.

KAI GAMTA KVĖPUOJA

Kai gamta kvėpuoja (įkvepia) – išgirstu betriukšmį vėją pučiantį.
Kai gamta kvėpuoja (iškvepia) – išgirstu muziką – Ventos čiurlenimą per akmenis.
Kai gamta kvėpuoja (pauzė) – išgirstu paukščių pulko sparnų plevenimą.
Ką girdi gamta, kai mato mane stovintį ir galvojantį?
Kokią muziką, garsus, kokį vėją?

STOVĖJAU PO ŽVAIGŽDŽIŲ LIETUM

Stovėjau po žvaigždžių lietum visai sutemus
Be lietsargio, tik apsigaubęs nuostabos skara,
Dairiausi tarsi ko nežinomo netekęs,
O pėdos basos lieté žalią pievos žolę,
Bučiamos švelniai liesdamos su tylinčios nakties
vėsa,
Kol mano kojos įaugo šaknimis į žemę,
Kol visas pavirtau į medžio tvirtą liemenį,
Kol rankos pačios išsprogo lapais, šakomis
aplink plačiai,
Iš lėto lingavau naujos lajos šakom,
Kurios po šios šiltos, ilgos, šviesios nakties sapnų
Sparnais kalbėjosi su švento lauko dienos įkai-
tintais akmenimis.
Ir šaknimis lengvai pasruvo liemeniu aukštyn
Visų atgulusių šioj žemėj slaptos mintys,
Vis skverbėsi aiškyn, gilyn ir beldėsi į galvą,
Dalinosi naudinga patirtim, pavirsdamos malda,
Kol subujojau žaliuojančia minčių gausa ir
išmintim,
Kol atsigodau ir pamačiau naujai pasaulį –
Ne vien tiktai nustebusiom akim,
Ne vien tik nepatirta patirtim –
Pabūti žemėje mirtingu žmogumi,
Pajusti tai naktinio ir slaptingo medžio šerdimi –
Tikiu, kad tu tiki manim,
Kad aš tikiu tavim – kad tu tiki manim – kad
aš tikiu tavim – –